

freds): Seg er i det Tilfælde, at jeg vil anse det for min Nigt at stemme imod Vædringsforlaget under Nr. 18, som angaar Præmier for Husflid; og jeg tror at burde sige nogle Ord om, hvorfor jeg er i dette Tilfælde, men efter de Udtalelser, som vi nu have hørt angaaende denne Sag, kan jeg fatte mig fortere, end jeg ellers vilde have kunnet gjøre. Det blev fornødt udtalt, at det er bleven til en Modesag, at sværme for Husfliden, og saaledes forholder det sig ogsaa, men det er jo imidlertid en Kjendsgjerning, at Husfliden er uddød. Det er ikke længere siden, at Husfliden var meget almindelig i Danmark, end at den nulevende Slægt godt kan huske det. Der er vel ogsaa mange af denne Sals Medlemmer, som have været med til Husflidsarbejde, og jeg er en af dem, som have været med dertil. Naar Husfliden imidlertid i saa kort en Tid er gaaet bort, saa kan der jo være mange Grunde dertil, og jeg skal nævne et Par, som ikke før have været nævnte. Jeg skal da saaledes nævne, at naar det for et halvt Hundrede Aar eller en kortere Tid siden var almindeligt, at en Bondemand og hans Karle i Huggeshuset lavede de fleste af de Nødsredskaber, som de brugte paa Marken, medens dette nu ikke længere er Tilfældet, saa er det ikke fordi, at Bondemanden og hans Karle ikke have Lust dertil, men fordi de Forbringer, som stilles til disse Redskaber, nu ere saa store, at de slet ikke kunne lave dem. Medens de den Gang for en meget stor Del brugte Redskaber af Træ, saa brugte de nu Redskaber af Jern, og medens de den Gang brugte simple og Klodsede Redskaber, som kunde benyttes til den daarligere Bearbejdelse, som den Gang blev Jorden til Del, saa skulle de nu have fuldkomne Redskaber, som der findes en ganske anden Dvælsel til at fabricere end der findes til de tidligere Redskaber, og dersom man nu vilde opstafte det Spørgsmaal: Kan da Husfliden ved nogensomhelst Kunst eller Natur vende tilbage? saa vil enhver lige strax besvare dette Spørgsmaal med Nei, den kan ikke vende tilbage, og det vilde være en Ulykke, hvis den vendte tilbage, thi saa maatte man ogsaa vende tilbage til det lave Standpunkt, hvorpaa man den Gang stod. En anden meget væsentlig Grund til, at Husfliden er forsvunden, er den, at Arbejdstiden er ganske anderledes stor nu, end den var den Gang. Alle de, som have virkelig Kjendskab til Landbruget, ville vide, at der mellem Saa- og Høsttiden den Gang ikke var ret meget for Bonden at bestille, og derfor var der i Reglen ogsaa et Par Foraarsmaaneder og Sommermaaneder, hvor han ikke havde andet at gjøre end noget Villeri — om jeg saa maa kalde det — men nu stilles der ganske andre Krav og Forbringer til de Hænder, som Bonden har til sin Raadighed. Nu have de derfor slet ikke Tid til at udrette et saadant Arbejde, og de Krav, som stilles til de arbejdende Hænder,

stilles ikke blot til dem, der arbejde ude, men ogsaa til dem, der arbejde inde, Kvinderne. Jeg har set, hvorledes Kvinderne i Husflidstiden stode op om Morgenen før Dag og spandt eller vandt Garn ved Hys, men jeg har ogsaa set, at de samme Huse, hvori Saadant fandt Sted, ofte vare forpønte i en Grad, som vor Tid slet ikke vilde være tilfreds med. Naar man glæder sig over, at komme ind i et rent og net Bondehus og ser, at Altting der er saa hyggeligt, saa maa man ogsaa tænke paa, at denne Hyggelighed kommer ikke af sig selv og kommer ikke af den Støv, som flyver fra Spinderrokken, naar den er i sluttig Bevægelse. Der skal Tid til Alt, ogsaa til denne Orden. Saaledes er Kravet baade til Arbejdet ude og inde bleven saa betydelig større, at Tiden til denne Husflid ikke mere er tilstede. Naar der altsaa i vor Tid tales saameget om Husflid, maa man agte paa, at der ikke kan være Tale om at rejse den gamle Husflid op igjen, thi Betingelserne for dens Tilstedeværelse ere der ikke mere. Deraf følger ikke, at der jo nok kan være Tale om Husflid, men det maa blive en ny, og den er ogsaa kommen saa langt frem, at man ser adskillige Prøver af den. Jeg kan fristes til at bruge et Udtryk om den nye Husflid, som et andet æret Medlem udtalte igaar. Han talte om Kunstflid. Jeg har set en hel Mængde Ting, ganske nette at se til og ganske behagelige — just ikke til at faae Forstand af, men dog bekvemme til Et og Andet. Jeg kunde fristes til at bruge Ordet: Snurrepibier om dem, jeg tror, at de ere meget lidet nyttige. Jeg elsker ikke den Art af Husflid, som saaledes gaar ud paa at lave saadanne Smaating; der er ganske vist det Gode ved dem, at dersom man anvender den Tid til at forfærdige dem, som man ikke paa anden Maade kan faae nyttig Anvendelse af, er det en Fordel, men jeg ser en Fristelse ved den og det er en dobbelt dels den, at Husfliden skal blive Jufferi i Haandværket; det duer ikke; og dels den, at den megen Sysslen med disse smaa og nette Gjenstande skal afdrage Lyften fra alvorlige og nyttige Beskæftigelser, og denne Fristelse er ikke lille; thi det er meget behageligt, at sidde ved et net og bekvemt Arbejde og frembringe Ting, man har for Die og kan have Glæde af. Det er behageligere, end at gaa ved et trælsomt Arbejde ude i Marken, hvor man personlig maaste ikke ser andet Udbytte af Arbejdet end den bestemte Løn, man faar for det. — Der er dog endnu en Levning tilbage af den naturlige, gamle Husflid, den har endnu en lille Plads, og forsaavidt den har den, forsaavidt den kan finde sig et lille Rum, hvor den kan leve, ønsker jeg den al muligt Held paa dette Punkt. Der er det, som blev nævnt, Sinesning (o: Palmreb) og adskilligt Andet, som Husmændene kunne fysle med, i deres Friid og det er den eneste, jeg synes synkelig godt om. Jeg er overbevist om, at skal en ny Husflid komme